

Kujawsko-Pomorskie

Regionalne Obserwatorium
Terytorialne

Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim 2016

(w materiale wykorzystano dane do roku 2015
pochodzące z zasobów statystyki publicznej -
Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego)

Materiał przygotowany przez Biuro Analiz
w Wydziale Analiz i Ewaluacji
Departamentu Rozwoju Regionalnego
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu

Spis treści

Wprowadzenie	4
1. Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim.....	4
1.1. Liczba dzieci w wieku 3 - 5 lat	4
1.2. Dzieci w wieku 3 - 5 lat objęte wychowaniem przedszkolnym	6
1.3. Liczba przedszkoli i miejsc w przedszkolach.....	13
2. Prognoza zmiany liczby dzieci w wieku 3- 6 lat do 2025 i 2050 roku	18
3. Podsumowanie i wnioski	19

Wprowadzenie

Celem opracowania jest przedstawienie aktualnej sytuacji demograficznej województwa kujawsko-pomorskiego w grupie dzieci w wieku 3 - 5 lat, które mogą zostać objęte wychowaniem przedszkolnym. Materiał zawiera najnowsze dane za lata 2014 i 2015 znajdujące się w zasobach statystyki publicznej (Głównego Urzędu Statystycznego - Banku Danych Lokalnych), dotyczące odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym oraz wykorzystania miejsc w przedszkolach w województwie kujawsko-pomorskim. Analiza dotycząca upowszechnienia edukacji przedszkolnej jest niezbędna do wdrożenia Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2014 – 2020. Zgodnie z zapisami RPO, wsparcie w tym zakresie powinno być kierowane na obszary charakteryzujące się słabym dostępem do usług edukacji przedszkolnej, a co za tym idzie prowadzić do zmniejszania dysproporcji w jej upowszechnianiu. Działania infrastrukturalne (finansowane z EFRR) będą miały charakter pomocniczy i będą realizowane w powiązaniu z działaniami podnoszącymi jakość wychowania przedszkolnego (finansowanymi z EFS). Ze względu na ograniczone środki finansowe, inwestycje infrastrukturalne preferowane będą do realizacji przede wszystkim na obszarach o słabym dostępie do edukacji przedszkolnej.

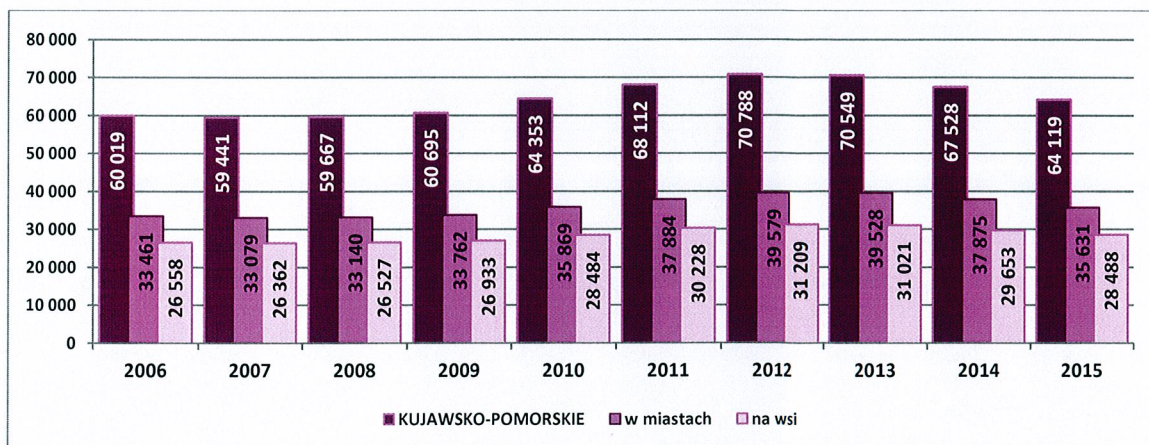
1. Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim

1.1. Liczba dzieci w wieku 3 - 5 lat

W okresie ostatnich 10 lat (2006 - 2015) liczba dzieci w wieku 3 - 5 lat w województwie kujawsko-pomorskim zwiększyła się o 6,8% (w kraju w tym czasie wzrost wynosił 12,9%) i wahała się między 60 a 71 tys. osób. Do roku 2012 następował wzrost liczby dzieci w tym wieku, osiągając wartość zbliżoną do 71 tys. osób (70 788), od roku 2012 zanotowano spadek osiągający w 2015 roku wartość zbliżoną do roku 2010 (64 119 - 2015, 64 353 - 2010). W miastach liczba dzieci w tym wieku wzrosła o 6,5%, mniej niż na terenach wiejskich, gdzie zanotowano wzrost o 7,3%. Zmiana liczby dzieci w tym wieku w poszczególnych gminach województwa kujawsko-pomorskiego wykazuje duże zróżnicowanie.

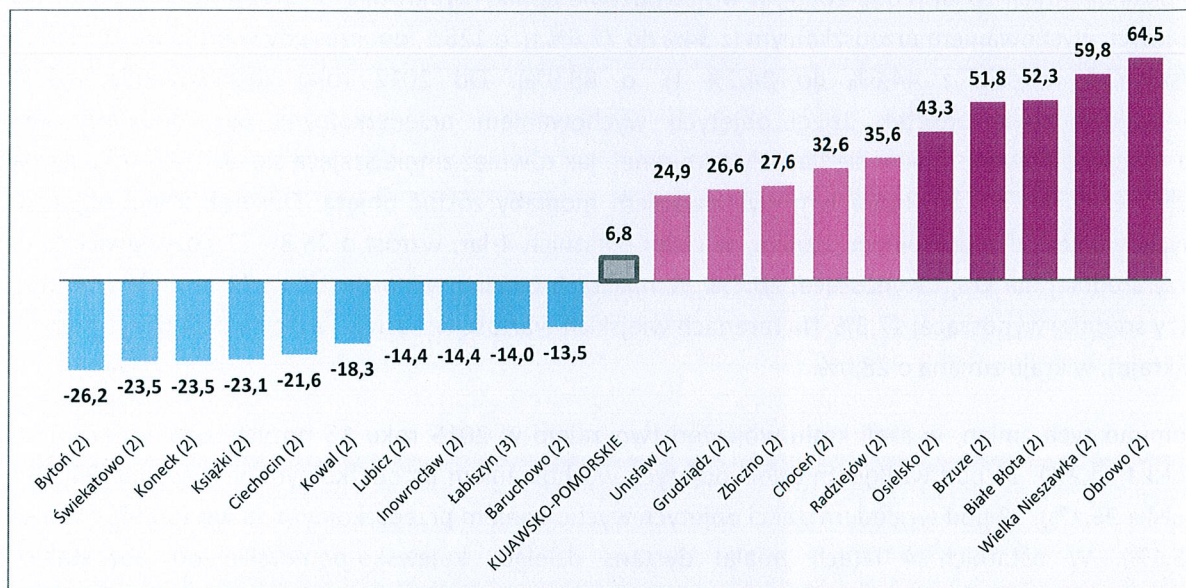
Największa, ujemna, zmiana w tym okresie dotyczy: gminy Bytów (-26,2%), gminy Świekatowo i gminy Koneck (-23,5%), gminy Książki (-23,1%) i gminy Ciechocin (-21,6%). Najbardziej wzrosła liczba dzieci w wieku 3 - 5 lat w tym okresie w gminie Obrowo (64,5%), gminie Wielka Nieszawka (59,8%), gminie Białe Błota (52,3%), gminie Brzuze (51,8%) oraz gminie Osielsko (43,3%).

Ryc. 1. Liczba dzieci w wieku 3 - 5 lat w województwie kujawsko-pomorskim (2006-2015)

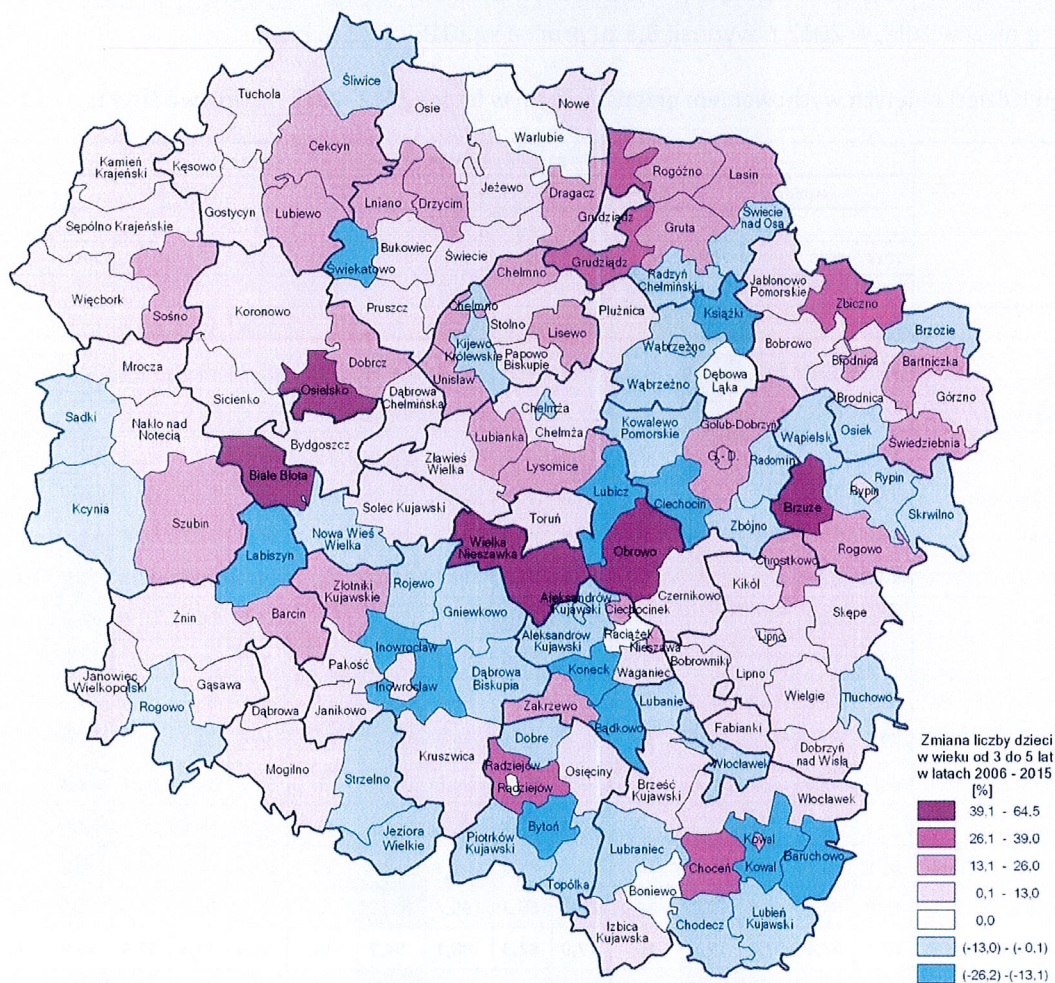
źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

Ryc. 2. Zmiana (%) liczby dzieci w wieku 3 - 5 lat w gminach województwa kujawsko-pomorskim w latach 2006-2015

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

Ryc. 3. Zmiana (%) liczby dzieci w wieku 3 - 5 lat w gminach województwa kujawsko-pomorskim w latach 2006-2015

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

1.2. Dzieci w wieku 3 - 5 lat objęte wychowaniem przedszkolnym

W skali ostatnich 10 lat (2006-2015), w województwie ponad dwukrotnie zwiększył się odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (z 34% do 77,6% tj. o 128%, podczas gdy w kraju wartość tego wskaźnika wzrosła z 44,6% do 84,2% tj. o 88,9%). Od 2012 roku zdecydowanie rośnie w województwie odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Spowodowane jest to zarówno powiększaniem się bazy dydaktycznej, jak również zmniejszającą się od 2013 roku liczbą dzieci w wieku 3-5 lat, która tym wychowaniem mogłaby zostać objęta. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym ogółem, w ciągu ostatnich 4 lat, wzrósł o 25,8% (1 pozycja w kraju), przy średniej dla kraju wynoszącej 20,7%. W miastach zmiana wynosiła 22,3% (2 pozycja w kraju), przy średniej wynoszącej 17,3%. Na terenach wiejskich wartość wskaźnika wzrosła o 34,6% (1 pozycja w kraju), w kraju zmiana o 28,0%.

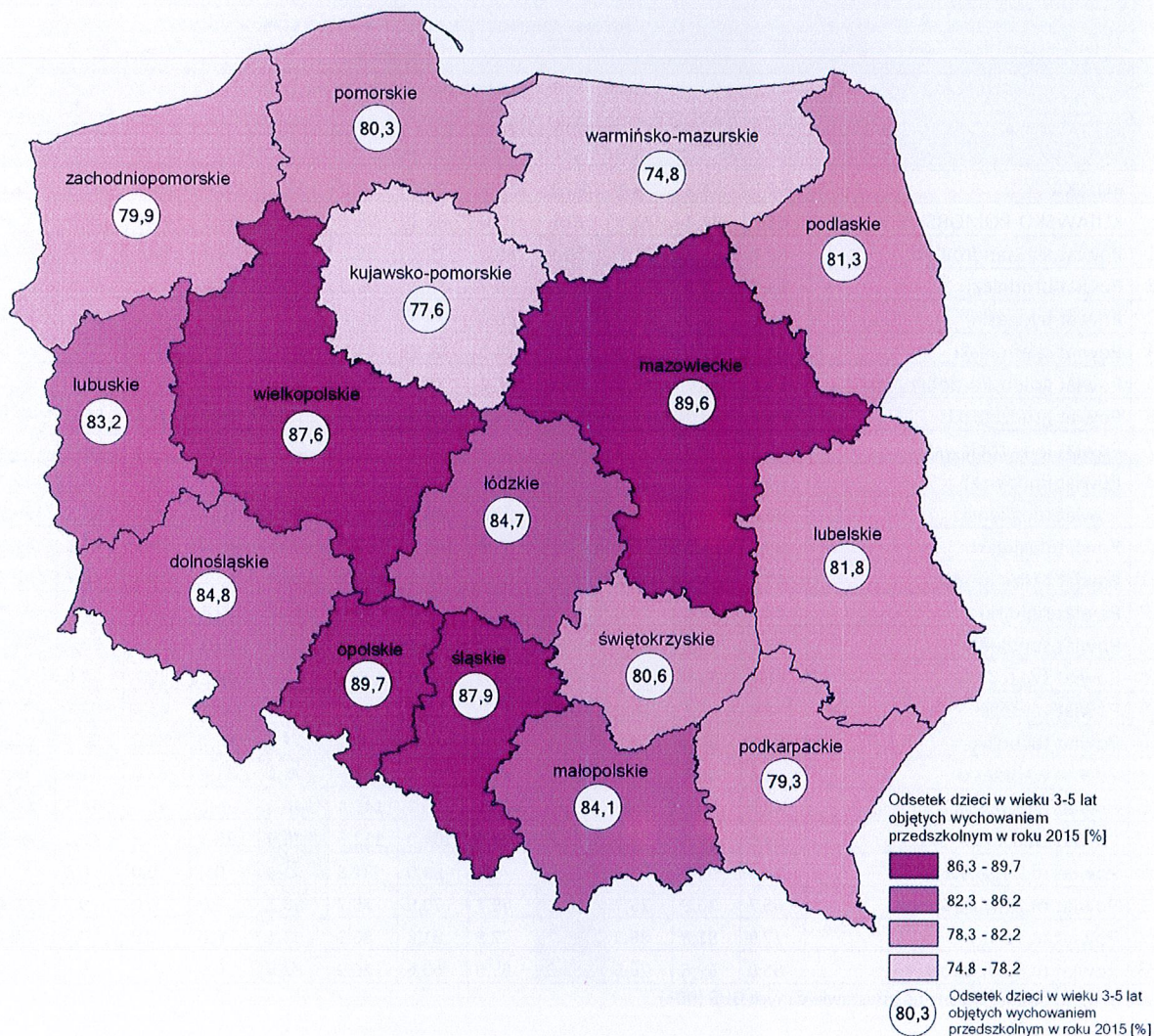
Pomimo tych zmian, w skali kraju województwo zajęło w 2015 roku 15 pozycję ogółem (77,6% - Polska 84,2%), 14 pod względem dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w miastach (94,2% - Polska 98,1%), 12 pod względem dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na wsi (56,9% - Polska 65,1%). W ostatnich 4 latach zmalał dystans dzielący kujawsko-pomorskie od pozostałych województw pod względem tego wskaźnika. W 2012 roku wynosił 8,0 p. proc., a w 2015 r. już tylko 6,6 p. proc. Większy udział w tej zmianie miało zmniejszenie się odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w miastach, z 6,6 p. proc. w 2012 r., do 3,9 p. proc. w 2015 r. Na terenach wiejskich dystans pomiędzy województwem kujawsko-pomorskim a „resztą kraju” zmniejszył się nieznacznie, w 2012 r. wynosił 8,5 p. proc. a w 2015 r. 8,2 p. proc.

Tab. 1. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2012- 2015 r. (województwa)

Lp.		odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym														
		ogółem				lokata	w miastach				lokata	na wsi				lokata
		dzieci w wieku 3 - 5 lat														
		2012	2013	2014	2015	2015	2012	2013	2014	2015	2015	2012	2013	2014	2015	2015
		[%]														
	POLSKA	69,7	74,1	79,4	84,2		83,7	87,6	92,9	98,1		50,8	55,7	60,8	65,1	
1	OPOLSKIE	77,9	81,0	86,5	89,7	1	89,0	92,9	100,6	105,9	2	65,7	68,3	71,5	73,1	2
2	MAZOWIECKIE	75,6	80,2	84,5	89,6	2	89,6	93,5	96,6	101,5	6	51,8	57,0	63,0	68,4	4
3	ŚLĄSKIE	74,4	77,5	83,6	87,9	3	76,7	79,6	85,6	89,8	16	67,2	70,9	77,4	81,9	1
4	WIELKOPOLSKIE	73,7	77,6	83,5	87,6	4	92,5	96,4	102,9	107,6	1	53,7	57,9	63,0	66,9	5
5	DOLNOŚLĄSKIE	70,2	75,0	80,0	84,8	5	82,6	87,1	91,7	96,8	11	45,9	51,1	56,4	60,1	11
6	ŁÓDZKIE	70,9	75,4	80,8	84,7	6	83,4	87,5	92,7	96,7	12	51,7	56,8	62,1	66,3	6
7	MAŁOPOLSKIE	69,8	73,4	78,9	84,1	7	87,4	89,9	95,1	100,4	7	55,9	60,1	65,8	70,9	3
8	LUBUSKIE	68,1	72,7	77,9	83,2	8	82,3	87,6	93,0	98,9	9	46,0	49,4	53,7	55,5	13
9	LUBELSKIE	65,7	71,9	77,3	81,8	9	86,6	91,3	96,4	101,9	5	48,9	56,1	61,5	65,4	7
10	PODLASKIE	67,2	70,3	75,3	81,3	10	84,9	87,1	92,8	100,1	8	40,5	44,1	47,5	51,4	14
11	ŚWIĘTOKRZYSKIE	64,3	71,0	76,4	80,6	11	83,0	87,8	94,6	102,2	3	50,7	58,7	63,1	64,9	8
12	POMORSKIE	66,1	70,4	75,1	80,3	12	77,1	81,1	86,1	91,7	15	50,2	54,8	59,2	64,0	10
13	ZACHODNIOPOMORSKIE	65,9	70,2	75,8	79,9	13	81,9	85,9	92,3	98,0	10	35,9	40,2	44,3	45,8	16
14	PODKARPACKIE	63,8	68,2	73,6	79,3	14	84,5	89,3	95,2	102,0	4	50,2	54,5	59,5	64,5	9
15	KUJAWSKO-POMORSKIE	61,7	67,4	72,4	77,6	15	77,0	82,3	88,1	94,2	14	42,3	48,4	52,3	56,9	12
16	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	60,4	64,7	69,7	74,8	16	79,0	83,5	89,3	95,8	13	36,7	40,7	44,3	47,7	15

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

Ryc. 4. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w 2015 r. (województwa)

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

W skali powiatów województwa kujawsko-pomorskiego najwyższy odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w 2015 roku dotyczył największych miast na prawach powiatów: Torunia (92,1%) i Bydgoszczy (91,4%) oraz wśród powiatów ziemskich powiatu mogileńskiego (81,9%). Najniższe wartości odnotowano dla powiatów: grudziądzkiego (56,4%), rypińskiego (64,3%) i włocławskiego (64,5%), przy średniej dla województwa wynoszącej 77,6%.

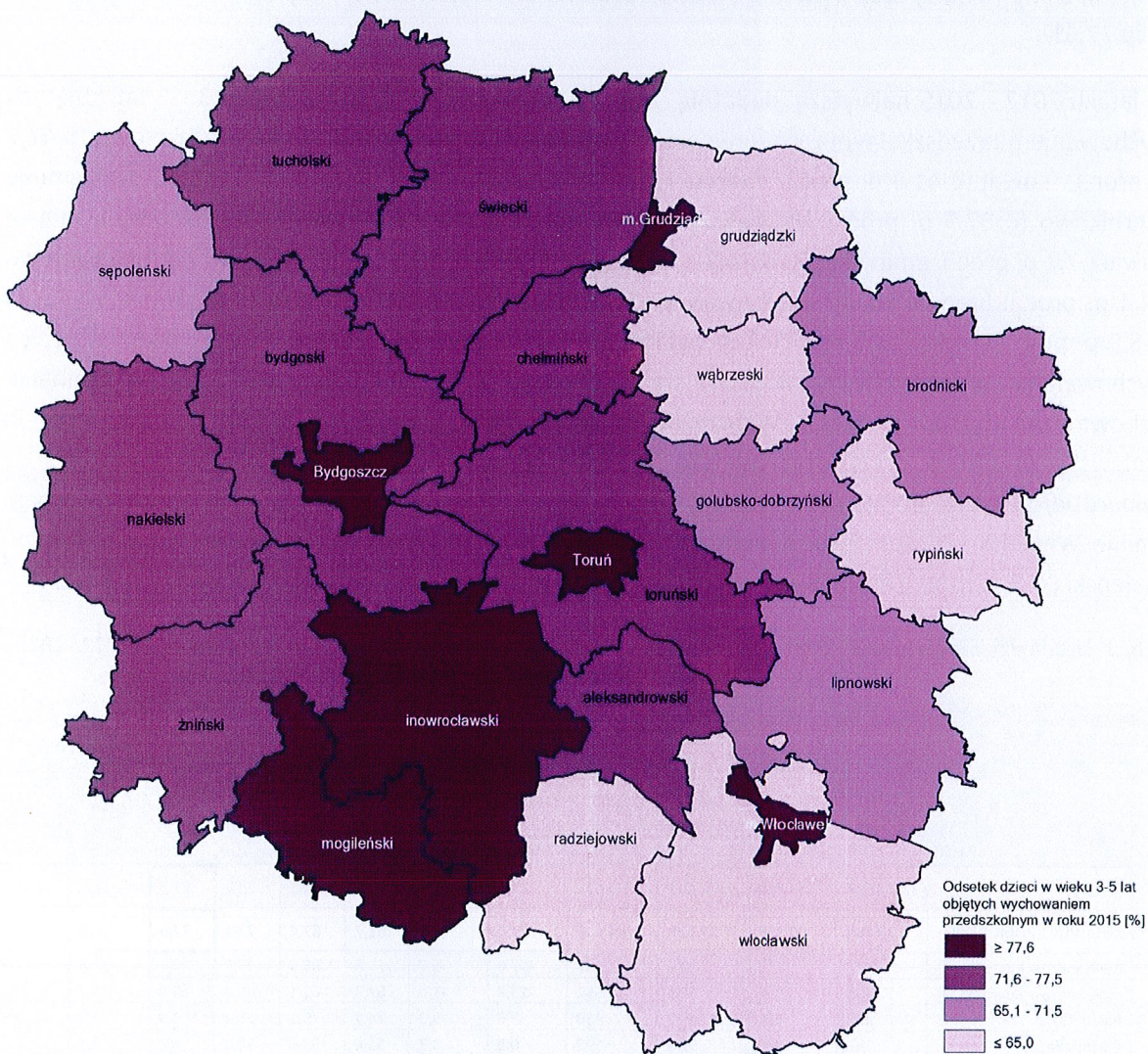
Tab. 2. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2012-2015 w województwie kujawsko-pomorskim (powiaty)

		odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym											
		ogółem				w miastach				na wsi			
		dzieci w wieku 3 - 5 lat											
		2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
[%]													
	POLSKA	69,7	74,1	79,4	84,2	83,7	87,6	92,9	98,1	50,8	55,7	60,8	65,1
	KUJAWSKO-POMORSKIE	61,7	67,4	72,4	77,6	77,0	82,3	88,1	94,2	42,3	48,4	52,3	56,9
1	Powiat aleksandrowski	60,7	65,2	73,7	76,4	69,2	75,4	85,7	89,8	54,2	57,3	64,7	66,0
2	Powiat brodnicki	53,8	58,9	64,0	68,6	79,7	88,6	94,0	99,4	34,9	36,8	41,8	46,0
3	Powiat bydgoski	56,6	62,9	67,2	75,4	70,6	78,9	83,6	93,5	52,7	58,5	62,6	70,4
4	Powiat chełmiński	52,2	62,9	65,7	72,2	74,0	81,8	84,9	93,0	40,6	53,3	56,2	61,8
5	Powiat golubsko-dobrzyński	53,6	60,2	64,5	67,5	72,2	79,4	82,3	83,6	41,3	47,8	52,7	56,6
6	Powiat grudziądzki	43,8	44,7	47,8	56,4	116,8	123,7	130,4	139,5	34,8	34,1	35,0	43,6
7	Powiat inowrocławski	64,4	71,8	75,8	80,7	80,8	87,1	90,6	95,6	38,9	47,8	52,3	56,8
8	Powiat lipnowski	50,0	58,7	62,6	67,0	75,9	77,6	86,9	95,6	39,3	50,6	52,2	55,3
9	Powiat mogileński	66,6	69,6	79,9	81,9	93,9	88,8	103,6	113,2	50,1	58,1	67,1	65,5
10	Powiat nakielski	60,5	64,1	68,7	72,4	87,8	101,2	107,2	109,6	41,9	39,5	43,2	47,5
11	Powiat radziejowski	47,4	55,9	60,8	64,6	81,1	87,3	102,2	104,8	36,6	45,8	48,7	52,5
12	Powiat rypiński	48,2	55,6	59,8	64,3	62,4	74,0	79,4	84,9	39,3	42,8	47,3	52,4
13	Powiat sępoleński	47,8	55,9	62,1	66,3	86,7	99,7	101,9	123,4	23,8	29,7	36,7	34,3
14	Powiat świecki	56,4	61,4	67,3	72,5	83,4	88,0	102,6	117,8	44,9	50,0	52,6	55,3
15	Powiat toruński	48,0	60,7	66,0	73,2	47,4	51,8	58,6	65,9	48,1	62,0	67,1	74,2
16	Powiat tucholski	58,8	60,8	67,5	71,9	70,8	81,5	89,1	97,8	54,7	53,6	60,3	63,2
17	Powiat wąbrzeski	39,6	46,7	51,7	64,7	53,2	62,3	68,9	73,4	31,0	37,0	41,4	59,7
18	Powiat włocławski	48,9	58,5	61,6	64,5	108,5	126,7	143,4	140,3	35,6	42,9	44,1	48,1
19	Powiat żniński	61,0	64,5	69,3	73,8	97,8	104,0	112,9	126,9	36,1	37,7	40,5	41,9
20	Powiat m.Bydgoszcz	79,9	83,0	87,5	91,4	79,9	83,0	87,5	91,4	0,0	0,0	0,0	0,0
21	Powiat m.Grudziądz	65,7	70,9	75,7	86,7	65,7	70,9	75,7	86,7	0,0	0,0	0,0	0,0
22	Powiat m.Toruń	77,9	81,8	86,3	92,1	77,9	81,8	86,3	92,1	0,0	0,0	0,0	0,0
23	Powiat m.Włocławek	65,0	69,6	76,9	82,3	65,0	69,6	76,9	82,3	0,0	0,0	0,0	0,0

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

Ryc. 5. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w powiatach województwa w 2015 r.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

Biorąc pod uwagę zarówno zmianę liczby dzieci w wieku 3 - 5 lat oraz odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2012-2015, zaobserwowano duże zróżnicowanie tych wielkości pomiędzy poszczególnymi jednostkami samorządu terytorialnego (dalej: JST). Dodatnia zmiana liczby dzieci (wyrażona w %) w wieku 3 - 5 lat dotyczyła 22 JST województwa kujawsko-pomorskiego, największa w mieście Kowal (25%), gminie Bobrowniki (15,0%), gminie Brzuze (12,0%), mieście i gminie Jabłonowo Pomorskie (7,8%) oraz mieście i gminie Łasin (7,6%). W trzech gminach: Obrowo, Włocławek i w mieście i gminie Chodecz liczba dzieci w wieku 3-5 lat, w skali czterech ostatnich lat, nie zmieniła się. W 119 gminach zmniejszyła się liczba dzieci. Największy spadek odnotowano w gminach: Lubicz (-33,0%), gminie Bytów (-32,5%), gminie Rojewo (-31,4%), gminie Zakrzewo (-29,2%) i gminie Książki (-25,9%), przy średniej dla województwa wynoszącej -9,4%.

W 2015 roku najwyższy odsetek dzieci w wieku 3 - 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym dotyczył miasta Radziejów. 102,1% wartości wskaźnika wynika z przejścia wychowaniem przedszkolnym dzieci z gminy wiejskiej Radziejów. Ponadto wysoką wartość wskaźnika odnotowała gmina Lubicz (99,8%) oraz miasta: Aleksandrów Kujawski (98,3%), Brodnica (97,3%) oraz Kowal

(96,8%). Najmniejszą wartość zaobserwowano w gminie Wąpielsk (27,3%), Rogóźno (37,2%), Jeżewo (40,0%), Lipno (44,6%) oraz Chełmno (45,2%). Średnia dla województwa wynosiła w analizowanym roku 77,6%.

W latach 2012 - 2015 najwyższą, dodatnią, zmianę odsetka liczby dzieci w wieku 3 - 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym zaobserwowano w gminie Łysomice (o 48,0 p. proc.), Zakrzewo (o 47,7 p. proc.), Kowal (o 41,5 p. proc.), mieście i gminie Dobrzyń nad Wisłą (o 40,5 p. proc.) oraz gminie Czernikowo (o 37,5 p. proc.). Największy spadek dotyczył miasta Nieszawa (-7,6 p. proc.), miasta Kowal (-7,1 p. proc.), gminy Kęsowo (-4,8 p. proc.), gminy Wąpielsk (-2,8 p. proc.) oraz gminy Lubiewo (-2,4 p. proc.). Średnia zmian analizowanego wskaźnika dla województwa w tym okresie wynosiła +15,9 p. proc. (Polska: 14,5 p. proc.) W ostatnim analizowanym 2015 roku, odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zwiększył się najbardziej w stosunku do roku 2014, w gminach: Dębowa Łąka (o 30,2 p. proc.), Wąbrzeźno (o 28,7 p. proc.), Brodnica (o 18,1 p. proc.), Kijewo Królewskie (o 17,0 p. proc.) oraz Osielsko (o 16,2 p. proc.). W tym samym okresie zmniejszył się najbardziej w gminach: Jeziora Wielkie (-14,5 p. proc.), mieście i gminie Górzno (-14,1 p. proc.), gminie Wąpielsk (-11,0 p. proc.), mieście Nieszawa (-10,8 p. proc.) oraz mieście i gminie Kamień Krajeński (-7,7 p. proc.). Średnia zmiana dla województwa wyniosła 5,3 p. proc. (Polska: 4,8 p. proc.).

Tab. 3. Liczba dzieci w wieku 3 - 5 lat oraz odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (2012 -2015)

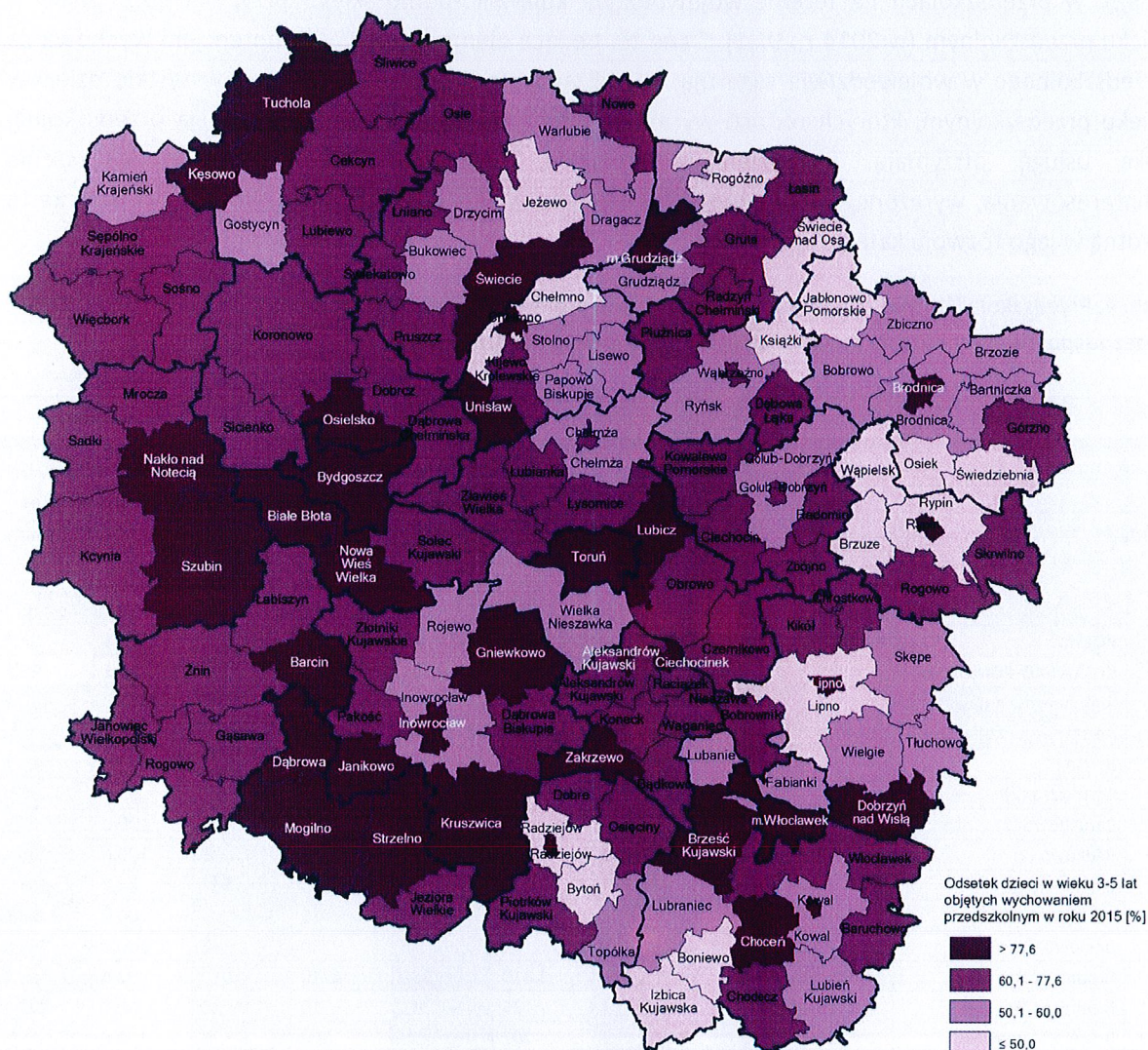
		dzieci w wieku przedszkolnym						odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym					
		dzieci w wieku 3 - 5 lat				zmiana 2012- 2015	zmiana 2014- 2015	dzieci w wieku 3 - 5 lat				zmiana 2012- 2015	zmiana 2014- 2015
		2012	2013	2014	2015			2012	2013	2014	2015		
		[osoba]				[%]	[%]	[%]				p. proc.	p. proc.
	POLSKA	1 270 585	1 280 398	1 244 861	1 199 831	-5,6	-3,6	69,7	74,1	79,4	84,2	14,5	4,8
	KUJAWSKO-POMORSKIE	70 788	70 549	67 528	64 119	-9,4	-5,0	61,7	67,4	72,4	77,6	15,9	5,3
1	Aleksandrów Kujawski (1)	418	410	372	347	-17,0	-6,7	75,8	85,4	96,5	98,3	22,4	1,8
2	Aleksandrów Kujawski (2)	408	396	381	352	-13,7	-7,6	62,3	61,1	65,1	60,5	-1,7	-4,6
3	Barcin (3)	498	486	496	450	-9,6	-9,3	74,7	75,1	78,4	82,0	7,3	3,6
4	Bartniczka (2)	189	196	184	190	0,5	3,3	55,0	52,6	52,7	58,4	3,4	5,7
5	Baruchowo (2)	128	111	102	96	-25,0	-5,9	32,8	63,1	70,6	68,8	35,9	-1,8
6	Bądkowo (2)	156	157	141	129	-17,3	-8,5	42,3	47,1	54,6	65,1	22,8	10,5
7	Białe Błota (2)	794	820	764	731	-7,9	-4,3	46,7	61,7	68,2	78,4	31,7	10,2
8	Bobrowniki (2)	100	108	115	115	15,0	0,0	58,0	57,4	60,0	71,3	13,3	11,3
9	Bobrowo (2)	224	243	251	230	2,7	-8,4	27,2	42,8	46,6	55,2	28,0	8,6
10	Boniewo (2)	131	116	105	104	-20,6	-1,0	50,4	54,3	52,4	48,1	-2,3	-4,3
11	Brodnica (1)	1 082	1 096	1 058	997	-7,9	-5,8	76,5	86,4	92,2	97,3	20,8	5,0
12	Brodnica (2)	350	319	301	268	-23,4	-11,0	30,9	27,0	32,2	50,4	19,5	18,1
13	Brześć Kujawski (3)	361	363	339	342	-5,3	0,9	55,1	63,1	71,4	79,8	24,7	8,4
14	Brzozie (2)	148	150	153	145	-2,0	-5,2	34,5	26,0	42,5	51,0	16,6	8,6
15	Brzuze (2)	191	200	217	214	12,0	-1,4	40,3	36,5	33,2	49,1	8,8	15,9
16	Bukowiec (2)	231	221	214	184	-20,3	-14,0	44,2	44,8	52,3	58,2	14,0	5,8
17	Bydgoszcz (1)	10 926	10 848	10 401	9 800	-10,3	-5,8	79,9	83,0	87,5	91,4	11,5	3,8
18	Bytoń (2)	117	104	96	79	-32,5	-17,7	23,9	39,4	38,5	48,1	24,2	9,6
19	Cekcyn (2)	270	260	243	243	-10,0	0,0	41,1	50,4	70,8	63,4	22,3	-7,4
20	Chełmno (1)	668	643	598	575	-13,9	-3,8	74,0	81,8	84,9	93,0	19,1	8,1
21	Chełmno (2)	230	240	246	219	-4,8	-11,0	23,5	40,8	42,7	45,2	21,7	2,5
22	Chełmża (1)	530	519	498	451	-14,9	-9,4	47,4	51,8	58,6	65,9	18,5	7,2
23	Chełmża (2)	345	333	339	315	-8,7	-7,1	35,1	57,4	58,4	58,4	23,3	0,0
24	Choceń (2)	245	259	250	256	4,5	2,4	67,8	69,9	71,6	79,7	11,9	8,1
25	Chodecz (3)	166	165	167	166	0,0	-0,6	59,0	58,8	62,3	61,4	2,4	-0,8
26	Chrostkowo (2)	103	111	104	94	-8,7	-9,6	36,9	47,7	68,3	72,3	35,4	4,1
27	Ciechocin (2)	144	134	130	120	-16,7	-7,7	50,0	58,2	61,5	65,8	15,8	4,3
28	Ciechocinek (1)	310	304	306	292	-5,8	-4,6	58,4	62,5	73,5	83,6	25,2	10,0
29	Czernikowo (2)	359	378	347	339	-5,6	-2,3	35,9	53,4	62,0	73,5	37,5	11,5
30	Dąbrowa (2)	163	181	163	173	6,1	6,1	68,1	91,2	94,5	96,5	28,4	2,1

		dzieci w wieku przedszkolnym						odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym					
		dzieci w wieku 3 - 5 lat				zmiana 2012- 2015	zmiana 2014- 2015	dzieci w wieku 3 - 5 lat				zmiana 2012- 2015	zmiana 2014- 2015
		2012	2013	2014	2015			2012	2013	2014	2015		
		[osoba]				[%]	[%]	[%]				p. proc.	p. proc.
	POLSKA	1 270 585	1 280 398	1 244 861	1 199 831	-5,6	-3,6	69,7	74,1	79,4	84,2	14,5	4,8
	KUJAWSKO-POMORSKIE	70 788	70 549	67 528	64 119	-9,4	-5,0	61,7	67,4	72,4	77,6	15,9	5,3
31	Dąbrowa Biskupia (2)	175	180	185	157	-10,3	-15,1	52,6	56,7	63,8	73,9	21,3	10,1
32	Dąbrowa Chełmińska (2)	294	291	276	260	-11,6	-5,8	66,7	64,3	74,3	68,5	1,8	-5,8
33	Dębowa Łąka (2)	107	112	99	105	-1,9	6,1	32,7	30,4	38,4	68,6	35,9	30,2
34	Dobrcz (2)	438	440	404	376	-14,2	-6,9	56,8	64,5	64,1	70,2	13,4	6,1
35	Dobre (2)	163	154	150	150	-8,0	0,0	47,2	74,7	72,7	70,7	23,4	-2,0
36	Dobrzyń nad Wisłą (3)	257	263	264	239	-7,0	-9,5	43,6	68,1	80,3	84,1	40,5	3,8
37	Dragacz (2)	261	242	236	240	-8,0	1,7	50,2	55,8	51,7	55,4	5,2	3,7
38	Drzycim (2)	192	187	197	171	-10,9	-13,2	58,3	58,8	50,3	59,6	1,3	9,4
39	Fabianki (2)	309	291	305	321	3,9	5,2	47,9	50,2	55,4	57,0	9,1	1,6
40	Gąsawa (2)	181	192	187	183	1,1	-2,1	54,1	58,3	59,9	65,6	11,4	5,7
41	Gniewkowo (3)	546	523	464	436	-20,1	-6,0	68,1	72,3	77,8	78,0	9,8	0,2
42	Golub-Dobrzyń (1)	474	481	482	484	2,1	0,4	65,2	71,1	72,2	69,0	3,8	-3,2
43	Golub-Dobrzyń (2)	275	273	273	286	4,0	4,8	46,5	58,6	60,8	58,4	11,8	-2,4
44	Gostycyn (2)	217	215	191	192	-11,5	0,5	41,5	47,0	53,4	56,3	14,8	2,8
45	Górzno (3)	144	149	127	138	-4,2	8,7	56,3	65,1	85,8	71,7	15,5	-14,1
46	Grudziądz (1)	3 284	3 321	3 086	2 830	-13,8	-8,3	65,7	70,9	75,7	86,7	21,1	11,1
47	Grudziądz (2)	448	424	395	443	-1,1	12,2	38,6	39,2	38,7	50,6	11,9	11,8
48	Gruta (2)	272	244	238	222	-18,4	-6,7	47,4	52,5	54,6	61,3	13,8	6,6
49	Inowrocław (1)	2 163	2 150	2 114	1 967	-9,1	-7,0	78,3	83,1	85,6	90,1	11,8	4,5
50	Inowrocław (2)	363	321	338	286	-21,2	-15,4	40,5	55,5	54,1	59,1	18,6	4,9
51	Izba Kujawska (3)	270	257	259	253	-6,3	-2,3	19,6	45,9	47,1	48,2	28,6	1,1
52	Jabłonowo Pomorskie (3)	294	298	340	317	7,8	-6,8	45,2	45,3	48,5	46,4	1,1	-2,2
53	Janikowo (3)	423	426	414	388	-8,3	-6,3	61,0	69,2	73,9	84,5	23,5	10,6
54	Janowiec Wielkopolski (3)	354	361	328	300	-15,3	-8,5	61,3	68,1	80,2	77,0	15,7	-3,2
55	Jeziorko (2)	176	161	145	134	-23,9	-7,6	55,1	62,1	77,9	63,4	8,3	-14,5
56	Jeżewo (2)	330	325	285	280	-15,2	-1,8	33,0	36,3	41,4	40,0	7,0	-1,4
57	Kamień Krajeński (3)	298	279	225	222	-25,5	-1,3	42,3	54,8	66,2	58,6	16,3	-7,7
58	Kcynia (3)	475	473	459	456	-4,0	-0,7	44,8	48,6	52,5	61,6	16,8	9,1
59	Kęsowo (2)	189	183	169	159	-15,9	-5,9	87,8	77,0	76,9	83,0	-4,8	6,1
60	Kijewo Królewskie (2)	183	189	147	153	-16,4	4,1	45,4	47,6	50,3	67,3	22,0	17,0
61	Kikół (2)	267	283	279	245	-8,2	-12,2	36,7	61,1	63,8	72,2	35,5	8,4
62	Koneck (2)	101	96	99	91	-9,9	-8,1	52,5	49,0	56,6	61,5	9,1	5,0
63	Koronowo (3)	855	894	850	791	-7,5	-6,9	50,5	53,4	58,5	67,8	17,2	9,3
64	Kowal (1)	76	90	77	95	25,0	23,4	103,9	103,3	101,3	96,8	-7,1	-4,5
65	Kowal (2)	131	115	118	107	-18,3	-9,3	18,3	44,3	53,4	59,8	41,5	6,4
66	Kowalewo Pomorskie (3)	420	436	411	359	-14,5	-12,7	43,6	48,4	56,0	67,1	23,6	11,2
67	Kruszwica (3)	662	647	595	575	-13,1	-3,4	60,6	68,2	75,5	77,7	17,2	2,3
68	Książki (2)	162	157	139	120	-25,9	-13,7	37,7	44,6	48,9	47,5	9,8	-1,4
69	Lipno (1)	529	534	513	483	-8,7	-5,8	72,6	74,2	82,3	89,2	16,6	7,0
70	Lipno (2)	431	401	404	410	-4,9	1,5	41,5	44,9	44,6	44,6	3,1	0,1
71	Lisewo (2)	201	211	204	196	-2,5	-3,9	40,3	65,4	54,9	59,7	19,4	4,8
72	Lniano (2)	161	163	150	149	-7,5	-0,7	50,3	54,6	63,3	67,1	16,8	3,8
73	Lubanie (2)	145	137	132	131	-9,7	-0,8	41,4	51,8	50,8	58,0	16,6	7,3
74	Lubicz (2)	836	699	588	560	-33,0	-4,8	69,0	87,4	94,7	99,8	30,8	5,1
75	Lubień Kujawski (3)	239	239	243	204	-14,6	-16,0	43,9	47,3	53,9	55,9	11,9	2,0
76	Lubiewo (2)	224	234	219	220	-1,8	0,5	68,3	53,8	59,8	65,9	-2,4	6,1
77	Lubraniec (3)	302	305	296	271	-10,3	-8,4	49,0	55,7	59,5	56,1	7,1	-3,4
78	Łabiszyn (3)	378	386	364	312	-17,5	-14,3	41,3	52,1	52,7	67,0	25,7	14,2
79	Łasin (3)	275	296	294	296	7,6	0,7	55,3	56,4	59,5	69,6	14,3	10,1
80	Łubianka (2)	252	289	254	253	0,4	-0,4	40,5	52,6	56,3	62,1	21,6	5,8
81	Łysomice (2)	382	388	352	333	-12,8	-5,4	22,0	59,0	59,7	70,0	48,0	10,3
82	Mogilno (3)	823	827	787	760	-7,7	-3,4	66,7	65,4	76,4	81,7	15,0	5,3
83	Mrocza (3)	385	370	361	355	-7,8	-1,7	40,8	45,9	58,4	60,3	19,5	1,8
84	Nakło nad Notecią (3)	1 180	1 195	1 133	1 058	-10,3	-6,6	66,2	70,8	75,6	78,1	11,9	2,4
85	Nieszawa (1)	60	72	65	58	-3,3	-10,8	78,3	73,6	81,5	70,7	-7,6	-10,8
86	Nowa Wieś Wielka (2)	385	335	311	320	-16,9	2,9	66,2	65,4	73,3	80,6	14,4	7,3
87	Nowe (3)	385	376	342	308	-20,0	-9,9	54,0	55,6	64,3	74,7	20,6	10,3
88	Obrowo (2)	640	665	666	640	0,0	-3,9	58,8	65,9	68,5	73,8	15,0	5,3
89	Osie (2)	214	212	207	190	-11,2	-8,2	56,5	74,1	72,0	74,7	18,2	2,8
90	Osiek (2)	157	139	130	128	-18,5	-1,5	43,3	49,6	39,2	47,7	4,3	8,4

		dzieci w wieku przedszkolnym						odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym					
		dzieci w wieku 3 - 5 lat				zmiana 2012- 2015	zmiana 2014- 2015	dzieci w wieku 3 - 5 lat				zmiana 2012- 2015	zmiana 2014- 2015
		2012	2013	2014	2015			2012	2013	2014	2015		
		[osoba]				[%]	[%]	[%]				p. proc.	p. proc.
	POLSKA	1 270 585	1 280 398	1 244 861	1 199 831	-5,6	-3,6	69,7	74,1	79,4	84,2	14,5	4,8
	KUJAWSKO-POMORSKIE	70 788	70 549	67 528	64 119	-9,4	-5,0	61,7	67,4	72,4	77,6	15,9	5,3
91	Osielsko (2)	473	508	509	467	-1,3	-8,3	69,6	75,4	75,2	91,4	21,9	16,2
92	Osięciny (2)	242	252	247	243	0,4	-1,6	54,5	58,3	65,6	64,2	9,7	-1,4
93	Pakość (3)	312	327	330	324	3,8	-1,8	43,3	63,3	60,6	63,9	20,6	3,3
94	Papowo Biskupie (2)	157	154	153	145	-7,6	-5,2	27,4	24,7	45,8	53,8	26,4	8,0
95	Piotrków Kujawski (3)	292	319	277	269	-7,9	-2,9	45,2	52,4	59,2	61,0	15,8	1,8
96	Płużnica (2)	166	177	182	172	3,6	-5,5	37,3	44,6	59,9	69,2	31,8	9,3
97	Pruszcz (2)	356	367	347	331	-7,0	-4,6	63,8	62,1	66,6	71,3	7,5	4,7
98	Raciążek (2)	79	82	92	77	-2,5	-16,3	55,7	52,4	57,6	70,1	14,4	12,5
99	Radomin (2)	122	118	114	116	-4,9	1,8	62,3	68,6	59,6	74,1	11,8	14,5
100	Radziejów (1)	181	168	146	141	-22,1	-3,4	75,7	79,2	94,5	102,1	26,4	7,6
101	Radziejów (2)	136	135	153	141	3,7	-7,8	23,5	33,3	38,6	45,4	21,9	6,8
102	Radzyń Chełmiński (3)	180	187	188	178	-1,1	-5,3	46,1	48,7	58,5	66,3	20,2	7,8
103	Rogowo (2)	157	146	150	162	3,2	8,0	47,1	69,9	57,3	68,5	21,4	11,2
104	Rogowo (2)	275	251	236	215	-21,8	-8,9	56,7	53,4	57,6	66,5	9,8	8,9
105	Rogóźno (2)	168	183	177	164	-2,4	-7,3	32,1	28,4	28,2	37,2	5,1	8,9
106	Rojewo (2)	194	205	159	133	-31,4	-16,4	23,7	32,2	43,4	57,1	33,4	13,7
107	Rypin (1)	607	654	598	551	-9,2	-7,9	62,4	74,0	79,4	84,9	22,5	5,5
108	Rypin (2)	279	258	245	253	-9,3	3,3	40,9	45,0	49,0	45,8	5,0	-3,1
109	Sadki (2)	253	268	267	263	4,0	-1,5	46,2	48,1	55,4	63,9	17,6	8,4
110	Sępólno Krajeńskie (3)	626	630	589	535	-14,5	-9,2	52,1	54,4	60,3	64,9	12,8	4,6
111	Siczenko (2)	387	387	372	335	-13,4	-9,9	57,4	62,8	64,5	68,1	10,7	3,5
112	Skępe (3)	276	284	281	258	-6,5	-8,2	49,6	47,9	52,3	56,2	6,6	3,9
113	Skrwilno (2)	213	201	201	193	-9,4	-4,0	36,2	32,8	58,7	68,4	32,2	9,7
114	Solec Kujawski (3)	603	602	578	543	-10,0	-6,1	56,4	65,0	68,7	77,0	20,6	8,3
115	Sośno (2)	213	196	189	184	-13,6	-2,6	31,5	50,5	53,4	62,5	31,0	9,1
116	Stolno (2)	189	201	192	187	-1,1	-2,6	26,5	34,3	49,5	50,8	24,3	1,3
117	Strzelno (3)	396	376	336	326	-17,7	-3,0	70,7	71,5	82,1	82,2	11,5	0,1
118	Szubin (3)	878	915	889	860	-2,1	-3,3	74,0	75,4	76,5	78,6	4,6	2,1
119	Śliwice (2)	219	207	205	197	-10,0	-3,9	59,8	59,9	59,5	67,0	7,2	7,5
120	Świecie (3)	1 187	1 188	1 110	1 054	-11,2	-5,0	70,9	76,6	88,5	93,6	22,7	5,2
121	Świecie nad Osą (2)	180	163	157	154	-14,4	-1,9	42,2	39,9	47,1	50,0	7,8	2,9
122	Świdziebnia (2)	190	177	186	177	-6,8	-4,8	42,1	45,2	51,1	46,3	4,2	-4,7
123	Świekatowo (2)	130	115	109	104	-20,0	-4,6	44,6	53,9	65,1	62,5	17,9	-2,6
124	Tłuchowo (2)	186	174	172	165	-11,3	-4,1	49,5	48,9	50,6	56,4	6,9	5,8
125	Topółka (2)	154	154	144	140	-9,1	-2,8	46,1	46,1	47,9	56,4	10,3	8,5
126	Toruń (1)	6 272	6 267	6 131	5 910	-5,8	-3,6	77,9	81,8	86,3	92,1	14,2	5,8
127	Tuchola (3)	714	713	691	652	-8,7	-5,6	59,7	67,0	72,8	80,4	20,7	7,6
128	Unisław (2)	291	279	273	256	-12,0	-6,2	67,7	88,2	83,2	86,7	19,0	3,6
129	Waganiec (2)	154	159	163	156	1,3	-4,3	55,2	61,0	68,7	64,1	8,9	-4,6
130	Warlubie (2)	244	240	212	220	-9,8	3,8	37,7	47,9	44,8	57,7	20,0	12,9
131	Wąbrzeźno (1)	485	475	427	395	-18,6	-7,5	53,2	62,3	68,9	73,4	20,2	4,6
132	Wąbrzeźno (2)	330	318	292	296	-10,3	1,4	23,9	31,4	27,4	56,1	32,1	28,7
133	Wąpielsk (2)	133	143	128	132	-0,8	3,1	30,1	34,3	38,3	27,3	-2,8	-11,0
134	Wielgie (2)	281	266	252	233	-17,1	-7,5	41,3	59,4	50,0	52,8	11,5	2,8
135	Wielka Nieszawka (2)	203	217	199	179	-11,8	-10,1	49,8	50,2	47,7	59,2	9,5	11,5
136	Więcbork (3)	520	503	490	453	-12,9	-7,6	52,5	60,4	65,7	73,3	20,8	7,6
137	Włocławek (1)	3 302	3 369	3 273	3 106	-5,9	-5,1	65,0	69,6	76,9	82,3	17,3	5,4
138	Włocławek (2)	225	244	241	225	0,0	-6,6	64,4	71,3	68,5	71,1	6,7	2,6
139	Zakrzewo (2)	137	130	121	97	-29,2	-19,8	43,1	62,3	81,8	90,7	47,7	8,9
140	Zbiczno (2)	185	179	188	171	-7,6	-9,0	42,7	42,5	50,5	52,0	9,3	1,5
141	Zbójno (2)	155	161	158	158	1,9	0,0	54,2	57,8	75,3	76,6	22,4	1,3
142	Zławieś Wielka (2)	548	572	486	492	-10,2	1,2	41,1	46,2	60,5	70,9	29,9	10,4
143	Złotniki Kujawskie (2)	313	298	296	288	-8,0	-2,7	55,9	64,1	73,3	76,7	20,8	3,4
144	Żnin (3)	842	820	781	761	-9,6	-2,6	64,4	67,3	72,5	74,5	10,1	2,0

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

Ryc. 6. Odsetek dzieci w gminach województwa kujawsko-pomorskiego w wieku 3 - 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2015 r. (w %).

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

1.3. Liczba przedszkoli i miejsc w przedszkolach

W 2015 roku, w 123 gminach na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (w 2014 r. w 122 – zlikwidowano przedszkole w gminie Ciechocin, powstały w gminach Brzozie i Dębowa Łąka) funkcjonowały 474 (w 2014 r. 452) przedszkola publiczne i niepubliczne (bez zespołów wychowania przedszkolnego i oddziałów przedszkolnych). W 2 050 oddziałach w przedszkolach (w 2014 r. w 2 031) znajdowało się 48 405 miejsc (w 2014 r.: 47 870 miejsc - stan na 30 września). W ciągu roku przebywało w tych jednostkach łącznie 41 595 dzieci (w 2014 r.: 44 086 dzieci) – spadek o 2 491 dzieci (5,7%).

Wśród tych 124 jednostek w większości znajdują się takie, w których liczba miejsc jest większa niż liczba dzieci, które w ciągu roku przebywają w przedszkolach (w gminie Dobrcz – 54 dzieci/100 miejsc, mieście Nieszawa – 55, w gminie Świecie nad Osą i Radomin - 56) . Sugeruje to zaspokojenie

popytu na tego rodzaju usługi. Jednak znajdują się takie w których występuje deficyt miejsc (w gminie Śliwice – 136,7 dzieci/100 miejsc, w gminie Nowe – 126,1, mieście Rypin – 108,6). Średnio na 100 miejsc w przedszkolach na terenie województwa kujawsko-pomorskiego przypada 85,9 dzieci w wieku przedszkolnym (w 2014 r.: 92,1). Dane te, będące elementem analizy potencjału wychowania przedszkolnego w województwie sugerują, że zbliżamy się do sytuacji, w której wszystkie dzieci w wieku przedszkolnym, których rodzice wyrażą potrzebę do objęcia dziecka edukacją przedszkolną, taką usługę otrzymają. Zagadnieniem szerszym, pozostaje jednak kwestia zwiększenia zainteresowania, wyrażonego przez rodziców dzieci w wieku przedszkolnym, do objęcia dziecka tą istotną w jego rozwoju kategorią edukacji.

Tab. 4. Przedszkola (łącznie ze specjalnymi) w gminach województwa kujawsko-pomorskiego w 2014 i 2015 r. – bez zespołów wychowania przedszkolnego i oddziałów przedszkolnych

		przedszkola (ze specjalnymi)									
		ogółem		oddziały		miejsca		liczba dzieci w przedszkolach		dzieci w przedszkolach na 100 miejsc	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
		[ob.]		[-]		[msc.]		[os.]		[os/100 miejsc]	
	POLSKA	10 939	11 331	44 302	44 298	1 015 903	1 022 606	942 820	906 622	92,8	88,7
	KUJAWSKO-POMORSKIE	452	474	2 031	2 050	47 870	48 405	44 086	41 595	92,1	85,9
1	Aleksandrów Kujawski (1)	4	4	17	16	372	380	364	342	97,8	90,0
2	Aleksandrów Kujawski (2)	4	1	10	11	245	245	216	187	88,2	76,3
3	Barcin (3)	5	5	20	19	495	475	466	407	94,1	85,7
4	Bartniczka (2)	1	1	3	3	65	70	61	63	93,8	90,0
5	Baruchowo (2)	1	1	2	2	48	48	48	47	100,0	97,9
6	Bądkowo (2)	1	1	1	1	25	25	25	25	100,0	100,0
7	Białe Błota (2)	4	5	21	25	490	588	415	504	84,7	85,7
8	Bobrowniki (2)	1	1	1	1	25	25	25	25	100,0	100,0
9	Boniewo (2)	1	1	2	2	50	50	50	50	100,0	100,0
10	Brodnica (1)	9	10	55	54	1 310	1 252	1210	1060	92,4	84,7
11	Brodnica (2)	1	2	2	3	25	45	10	35	40,0	77,8
12	Brześć Kujawski (3)	2	3	8	9	202	219	202	220	100,0	100,5
13	Brzozie (2)	0	1	0	1	0	19	0	11	0,0	57,9
14	Brzuzie (2)	1	1	2	2	50	50	50	50	100,0	100,0
15	Bukowiec (2)	2	2	5	5	125	125	120	108	96,0	86,4
16	Bydgoszcz (1)	90	96	441	433	11 277	11 379	9870	9119	87,5	80,1
17	Cekcyn (2)	1	1	6	5	150	125	146	121	97,3	96,8
18	Chełmno (1)	6	6	30	27	632	617	624	546	98,7	88,5
19	Chełmża (1)	2	2	13	12	303	277	311	271	102,6	97,8
20	Chełmża (2)	1	1	2	2	46	46	40	32	87,0	69,6
21	Chocień (2)	3	3	8	8	211	231	202	203	95,7	87,9
22	Chodecz (3)	1	1	6	5	125	125	125	107	100,0	85,6
23	Chrostkowo (2)	1	1	1	1	25	25	25	25	100,0	100,0
24	Ciechocin (2)	1	0	2	0	40	0	40	0	100,0	0,0
25	Ciechocinek (1)	3	4	12	14	285	296	271	266	95,1	89,9
26	Czernikowo (2)	1	2	2	7	41	131	46	132	112,2	100,8
27	Dąbrowa (2)	1	1	3	3	100	100	79	69	79,0	69,0
28	Dąbrowa Chełmińska (2)	3	3	12	46	199	190	236	195	118,6	102,6
29	Dębowa Łąka (2)	0	1	0	3	0	45	0	35	0,0	77,8
30	Dobrcz (2)	2	2	4	4	80	150	58	81	72,5	54,0
31	Dobre (2)	1	1	4	4	87	100	79	84	90,8	84,0
32	Dobrzyń nad Wisłą (3)	4	4	10	9	181	181	162	177	89,5	97,8
33	Dragacz (2)	1	1	3	3	75	75	78	75	104,0	100,0

popytu na tego rodzaju usługi. Jednak znajdują się takie w których występuje deficyt miejsc (w gminie Śliwice – 136,7 dzieci/100 miejsc, w gminie Nowe – 126,1, mieście Rypin – 108,6). Średnio na 100 miejsc w przedszkolach na terenie województwa kujawsko-pomorskiego przypada 85,9 dzieci w wieku przedszkolnym (w 2014 r.: 92,1). Dane te, będące elementem analizy potencjału wychowania przedszkolnego w województwie sugerują, że zbliżamy się do sytuacji, w której wszystkie dzieci w wieku przedszkolnym, których rodzice wyrażą potrzebę do objęcia dziecka edukacją przedszkolną, taką usługę otrzymają. Zagadnieniem szerszym, pozostaje jednak kwestia zwiększenia zainteresowania, wyrażonego przez rodziców dzieci w wieku przedszkolnym, do objęcia dziecka tą istotną w jego rozwoju kategorią edukacji.

Tab. 4. Przedszkola (łącznie ze specjalnymi) w gminach województwa kujawsko-pomorskiego w 2014 i 2015 r. – bez zespołów wychowania przedszkolnego i oddziałów przedszkolnych

		przedszkola (ze specjalnymi)									
		ogółem		oddziały		miejsca		liczba dzieci w przedszkolach		dzieci w przedszkolach na 100 miejsc	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
		[ob.]		[-]		[msc.]		[os.]		[os/100 miejsc]	
	POLSKA	10 939	11 331	44 302	44 298	1 015 903	1 022 606	942 820	906 622	92,8	88,7
	KUJAWSKO-POMORSKIE	452	474	2 031	2 050	47 870	48 405	44 086	41 595	92,1	85,9
1	Aleksandrów Kujawski (1)	4	4	17	16	372	380	364	342	97,8	90,0
2	Aleksandrów Kujawski (2)	4	1	10	11	245	245	216	187	88,2	76,3
3	Barcin (3)	5	5	20	19	495	475	466	407	94,1	85,7
4	Bartniczka (2)	1	1	3	3	65	70	61	63	93,8	90,0
5	Baruchowo (2)	1	1	2	2	48	48	48	47	100,0	97,9
6	Bądkowo (2)	1	1	1	1	25	25	25	25	100,0	100,0
7	Białe Błota (2)	4	5	21	25	490	588	415	504	84,7	85,7
8	Bobrowniki (2)	1	1	1	1	25	25	25	25	100,0	100,0
9	Boniewo (2)	1	1	2	2	50	50	50	50	100,0	100,0
10	Brodnica (1)	9	10	55	54	1 310	1 252	1210	1060	92,4	84,7
11	Brodnica (2)	1	2	2	3	25	45	10	35	40,0	77,8
12	Brześć Kujawski (3)	2	3	8	9	202	219	202	220	100,0	100,5
13	Brzozie (2)	0	1	0	1	0	19	0	11	0,0	57,9
14	Brzuze (2)	1	1	2	2	50	50	50	50	100,0	100,0
15	Bukowiec (2)	2	2	5	5	125	125	120	108	96,0	86,4
16	Bydgoszcz (1)	90	96	441	433	11 277	11 379	9870	9119	87,5	80,1
17	Cekcyn (2)	1	1	6	5	150	125	146	121	97,3	96,8
18	Chełmno (1)	6	6	30	27	632	617	624	546	98,7	88,5
19	Chełmża (1)	2	2	13	12	303	277	311	271	102,6	97,8
20	Chełmża (2)	1	1	2	2	46	46	40	32	87,0	69,6
21	Choceń (2)	3	3	8	8	211	231	202	203	95,7	87,9
22	Chodecz (3)	1	1	6	5	125	125	125	107	100,0	85,6
23	Chrostkowo (2)	1	1	1	1	25	25	25	25	100,0	100,0
24	Ciechocin (2)	1	0	2	0	40	0	40	0	100,0	0,0
25	Ciechocinek (1)	3	4	12	14	285	296	271	266	95,1	89,9
26	Czernikowo (2)	1	2	2	7	41	131	46	132	112,2	100,8
27	Dąbrowa (2)	1	1	3	3	100	100	79	69	79,0	69,0
28	Dąbrowa Chełmińska (2)	3	3	12	46	199	190	236	195	118,6	102,6
29	Dębowa Łąka (2)	0	1	0	3	0	45	0	35	0,0	77,8
30	Dobrcz (2)	2	2	4	4	80	150	58	81	72,5	54,0
31	Dobre (2)	1	1	4	4	87	100	79	84	90,8	84,0
32	Dobrzyń nad Wisłą (3)	4	4	10	9	181	181	162	177	89,5	97,8
33	Dragacz (2)	1	1	3	3	75	75	78	75	104,0	100,0

		przedszkola (ze specjalnymi)									
		ogółem		oddziały		miejsca		liczba dzieci w przedszkolach		dzieci w przedszkolach na 100 miejsc	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
		[ob.]		[-]		[msc.]		[os.]		[os/100 miejsc]	
		POLSKA		10 939	11 331	44 302	44 298	1 015 903	1 022 606	942 820	906 622
KUJAWSKO-POMORSKIE		452	474	2 031	2 050	47 870	48 405	44 086	41 595	92,1	85,9
34	Drzycim (2)	1	1	5	4	125	100	116	94	92,8	94,0
35	Fabianki (2)	3	3	6	7	135	136	112	114	83,0	83,8
36	Gąsawa (2)	1	1	4	4	100	100	98	90	98,0	90,0
37	Gniewkowo (3)	3	3	16	15	323	306	293	277	90,7	90,5
38	Golub-Dobrzyń (1)	2	2	11	10	256	230	258	225	100,8	97,8
39	Golub-Dobrzyń (2)	1	2	5	5	120	120	102	102	85,0	85,0
40	Gostycyn (2)	1	1	4	4	84	84	92	82	109,5	97,6
41	Górzno (3)	1	1	4	4	76	85	73	73	96,1	85,9
42	Grudziądz (1)	17	18	139	129	3 421	3 226	2981	2740	87,1	84,9
43	Grudziądz (2)	2	2	3	4	75	100	75	79	100,0	79,0
44	Gruta (2)	1	1	3	3	75	75	71	72	94,7	96,0
45	Inowrocław (1)	15	15	100	99	2 323	2 327	2079	1878	89,5	80,7
46	Inowrocław (2)	1	1	7	11	155	220	110	193	71,0	87,7
47	Izbica Kujawska (3)	1	1	3	3	65	65	65	66	100,0	101,5
48	Jabłonowo Pomorskie (3)	1	1	7	7	175	175	157	154	89,7	88,0
49	Janikowo (3)	2	2	12	12	273	277	225	230	82,4	83,0
50	Janowiec Wielkopolski (3)	1	1	9	7	210	157	211	157	100,5	100,0
51	Jeżewo (2)	1	1	1	1	25	25	25	25	100,0	100,0
52	Kamień Krajeński (3)	1	1	4	4	75	100	95	97	126,7	97,0
53	Kcynia (3)	1	1	5	5	125	125	124	121	99,2	96,8
55	Kijewo Królewskie (2)	1	1	3	2	45	45	39	34	86,7	75,6
56	Kikół (2)	3	3	7	7	116	150	92	104	79,3	69,3
57	Koneck (2)	1	1	2	2	47	47	28	29	59,6	61,7
58	Koronowo (3)	4	4	22	22	503	560	487	465	96,8	83,0
59	Kowal (1)	1	1	5	4	126	107	126	107	100,0	100,0
60	Kowal (2)	2	2	3	3	56	50	47	45	83,9	90,0
61	Kowalewo Pomorskie (3)	2	2	6	6	140	144	139	144	99,3	100,0
62	Kruszwica (3)	2	2	11	10	299	249	252	240	84,3	96,4
63	Książki (2)	1	1	4	3	100	100	87	61	87,0	61,0
64	Lipno (1)	4	6	13	17	342	445	328	358	95,9	80,4
65	Lipno (2)	1	1	2	2	36	36	35	36	97,2	100,0
66	Lisewo (2)	1	2	6	6	111	126	115	107	103,6	84,9
67	Lubanie (2)	1	1	3	4	79	100	79	80	100,0	80,0
68	Lubicz (2)	5	6	19	21	488	519	438	422	89,8	81,3
69	Lubień Kujawski (3)	1	1	6	6	150	150	133	122	88,7	81,3
70	Lubiewo (2)	1	1	5	5	125	125	113	114	90,4	91,2
71	Lubraniec (3)	1	1	8	6	200	150	177	137	88,5	91,3
72	Łabiszyn (3)	2	2	10	9	226	221	223	219	98,7	99,1
73	Łasin (3)	1	1	7	7	175	175	175	173	100,0	98,9
74	Łubianka (2)	2	2	5	5	71	70	60	62	84,5	88,6
75	Łysomice (2)	1	2	7	10	135	180	117	172	86,7	95,6
76	Mogilno (3)	8	8	31	29	634	633	667	618	105,2	97,6
77	Mrocza (3)	2	2	5	6	155	155	116	133	74,8	85,8
78	Nakło nad Notecią (3)	11	11	37	35	881	881	827	695	93,9	78,9
79	Nieszawa (1)	1	1	2	2	42	40	41	22	97,6	55,0
80	Nowa Wieś Wielka (2)	3	3	15	14	334	304	311	285	93,1	93,8
81	Nowe (3)	1	1	9	8	165	142	197	179	119,4	126,1
82	Obrowo (2)	6	6	19	19	420	434	367	371	87,4	85,5
83	Osie (2)	1	1	4	4	93	93	80	67	86,0	72,0
84	Osielsko (2)	6	7	20	21	454	571	369	360	81,3	63,0

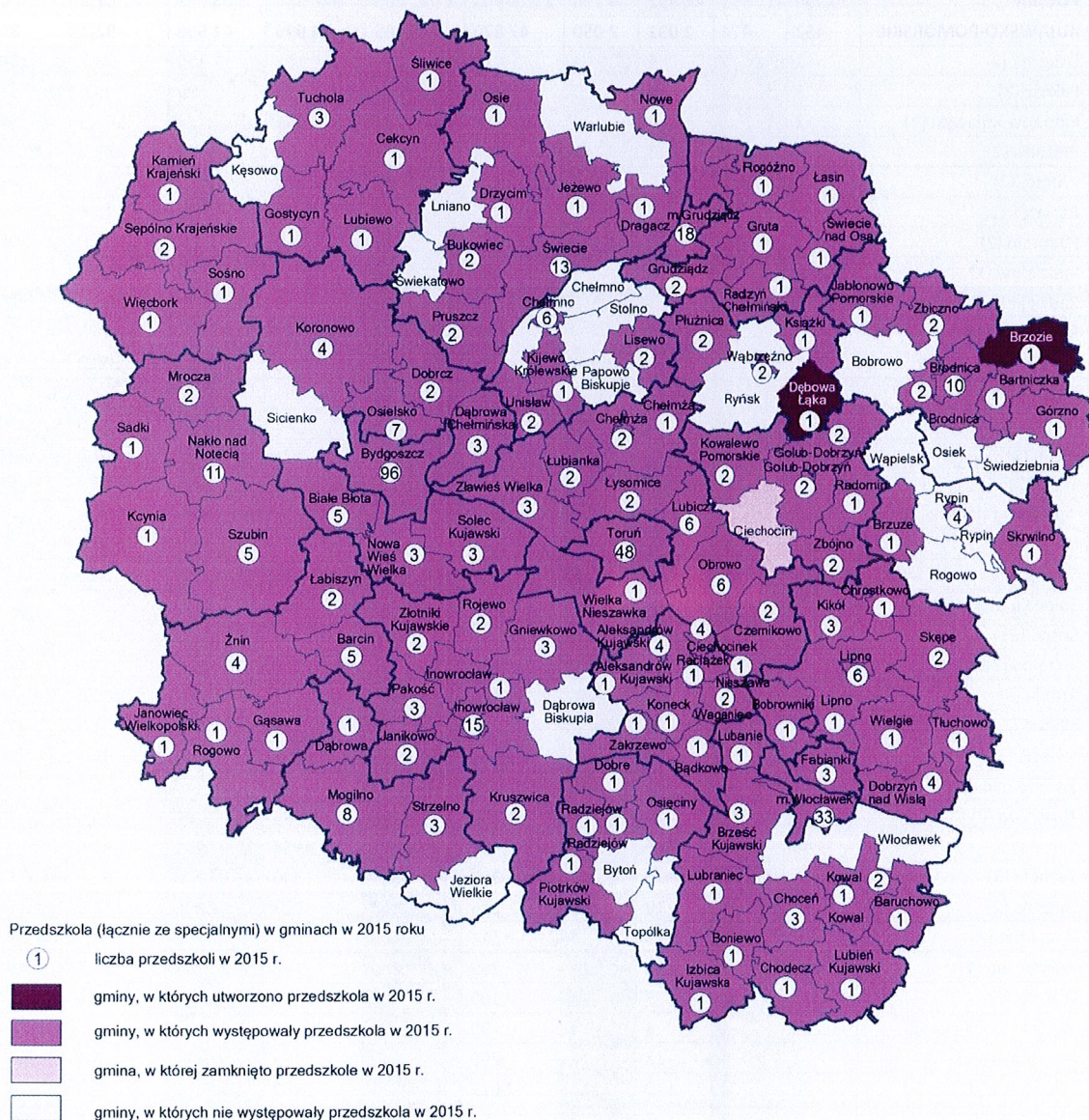
		przedszkola (ze specjalnymi)									
		ogółem		oddziały		miejsca		liczba dzieci w przedszkolach		dzieci w przedszkolach na 100 miejsc	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
		[ob.]		[-]		[msc.]		[os.]		[os/100 miejsc]	
	POLSKA	10 939	11 331	44 302	44 298	1 015 903	1 022 606	942 820	906 622	92,8	88,7
	KUJAWSKO-POMORSKIE	452	474	2 031	2 050	47 870	48 405	44 086	41 595	92,1	85,9
85	Osięciny (2)	1	1	5	5	110	110	108	110	98,2	100,0
86	Pakość (3)	3	3	9	9	199	227	197	190	99,0	83,7
87	Piotrków Kujawski (3)	1	1	6	6	136	136	144	128	105,9	94,1
88	Płużnica (2)	2	2	3	2	65	65	58	48	89,2	73,8
89	Pruszcz (2)	2	2	9	9	177	182	189	185	106,8	101,6
90	Raciążek (2)	1	1	3	3	66	66	73	61	110,6	92,4
91	Radomin (2)	1	1	1	1	25	25	18	14	72,0	56,0
92	Radziejów (1)	1	1	4	4	98	93	98	93	100,0	100,0
93	Radziejów (2)	1	1	3	3	35	40	35	36	100,0	90,0
94	Radzyń Chełmiński (3)	1	1	6	6	150	150	143	138	95,3	92,0
95	Rogowo (2)	1	1	4	4	98	82	98	82	100,0	100,0
96	Rogóźno (2)	1	1	2	2	50	50	41	39	82,0	78,0
97	Rojewo (2)	2	2	4	3	100	64	73	64	73,0	100,0
98	Rypin (1)	4	4	26	24	530	510	604	554	114,0	108,6
99	Sadki (2)	1	1	6	6	130	130	126	115	96,9	88,5
100	Sępólno Krajeńskie (3)	2	2	11	11	252	252	258	241	102,4	95,6
101	Skępe (3)	2	2	4	4	102	100	102	100	100,0	100,0
102	Skrwilno (2)	1	1	4	4	93	82	93	84	100,0	102,4
103	Solec Kujawski (3)	3	3	17	17	367	390	393	393	107,1	100,8
104	Sośno (2)	1	1	3	3	75	75	75	69	100,0	92,0
105	Strzelno (3)	3	3	13	12	238	235	252	212	105,9	90,2
106	Szubin (3)	4	5	21	24	471	606	471	496	100,0	81,8
107	Śliwice (2)	1	1	6	6	90	90	134	123	148,9	136,7
108	Świecie (3)	13	13	50	50	1 107	1 099	1106	1050	99,9	95,5
109	Świecie nad Osą (2)	1	1	1	1	25	25	21	14	84,0	56,0
110	Tłuchowo (2)	1	1	4	4	100	100	85	86	85,0	86,0
111	Toruń (1)	48	48	236	232	5 482	5 351	4984	4705	90,9	87,9
112	Tuchola (3)	3	3	15	15	367	367	340	342	92,6	93,2
113	Unisław (2)	2	2	10	11	225	228	217	205	96,4	89,9
114	Waganiec (2)	2	2	5	5	111	108	102	100	91,9	92,6
115	Wąbrzeźno (1)	2	2	11	11	250	250	243	231	97,2	92,4
116	Wielgie (2)	1	1	5	4	100	80	97	72	97,0	90,0
117	Wielka Nieszawka (2)	1	1	3	3	90	75	69	62	76,7	82,7
118	Więcbork (3)	1	1	12	12	293	295	293	264	100,0	89,5
119	Włocławek (1)	30	33	110	116	2 626	2 776	2462	2407	93,8	86,7
120	Zakrzewo (2)	1	1	2	2	50	50	50	50	100,0	100,0
121	Zbiczno (2)	2	2	7	5	150	125	123	100	82,0	80,0
122	Zbójno (2)	2	2	4	4	98	98	85	87	86,7	88,8
123	Zławieś Wielka (2)	2	3	7	9	160	251	150	183	93,8	72,9
124	Złotniki Kujawskie (2)	3	2	8	7	190	175	161	155	84,7	88,6
125	Żnin (3)	4	4	19	18	441	448	434	405	98,4	90,4

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

*Liczba placówek (oddziałów) i miejsc wykazana jest według stanu na 30 września 2015

**Dane dotyczące wykorzystania dotyczą dzieci przebywających w placówkach w roku sprawozdawczym

Ryc. 7. Przedszkola* (łącznie ze specjalnymi) w gminach województwa kujawsko-pomorskiego w 2015 r.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

*bez zespołów wychowania przedszkolnego i oddziałów przedszkolnych

2. Prognoza zmiany liczby dzieci w wieku 3- 6 lat do 2025 i 2050 roku

Prognoza zmiany liczby dzieci w wieku 3-6 lat¹, przygotowana na podstawie rzeczywistych danych za rok 2013 oraz prognozy w latach 2014 – 2025, jak i w latach 2014 – 2050 wskazuje na systematyczne zmniejszanie się liczebności tej grupy wiekowej. Zgodnie z prognozą w skali 12 lat (do roku 2025) średnia liczba dzieci w omawianej grupie wiekowej w poszczególnych powiatach województwa zmieni się o -21,55%, najbardziej w mieście Grudziądz (-32,72%), powiecie chełmińskim (-28,41%) oraz powiecie mogileńskim (-26,03%). Do roku 2050 liczba dzieci w tym wieku w województwie kujawsko-pomorskim zmniejszy się z 93 037 osób w 2013 roku (4,45% ludności województwa) do 57 072 osób w 2050 roku (3,17% ludności województwa). Liczba dzieci w wieku 3-6 lat w roku 2025 stanowić będzie zgodnie z prognozą 78,5%, a w 2050 61,3% populacji dzieci z roku 2013.

Ryc. 7. Prognoza zmiany liczby ludności województwa kujawsko-pomorskiego w wieku 3 - 6 lat do roku 2050

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

¹ zgodnie z opracowaniem „Prognoza liczby ludności na lata 2014-2050” przygotowanym przez Główny Urząd Statystyczny w 2014 roku, na podstawie której dokonano analizy, nie zawierają informacji dla funkcjonalnej grupy wiekowej w przedziale 3-5 lat)

3. Podsumowanie i wnioski

Na podstawie najnowszych (za 2015 r.) danych pochodzących z zasobów statystyki publicznej (Bank Danych Lokalnych, Głównego Urzędu Statystycznego) dotyczących wychowania przedszkolnego realizowanego na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w grupie dzieci 3-5 lat, biorąc pod uwagę przede wszystkim niski w skali kraju poziom dostępu do tych usług (15 pozycja – 77,6%, przy średniej dla Polski na poziomie 84,2%), wyrażony odsetkiem dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, **pomimo korzystnych zmian zachodzących w tym zakresie, obszar całego województwa należy nadal uznać jako deficytowy i wymagający wsparcia środkami unijnymi w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.** Ze względu na większy potencjał ludnościowy, podmioty realizujące wychowanie przedszkolne skoncentrowane są w ośrodkach miejskich, gdzie 94,2% dzieci w 2015 r. uczestniczyło w edukacji przedszkolnej (przy średniej dla kraju wynoszącej 98,1%), natomiast na terenach wiejskich wskaźnik ten przybiera zdecydowanie niższe wartości, bo 56,9% przy średniej dla kraju na poziomie 65,1% (w 2015 r.).

Biorąc pod uwagę **wysokie zróżnicowanie wskaźnika dotyczącego odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym** w gminach województwa w 2015 r. (od 102,1% w gminie miejskiej Radziejów do 27,3% w gminie wiejskiej Wąpielsk), celowe wydaje się wprowadzenie dodatkowych kryteriów, na podstawie których można będzie premiować projekty dot. infrastruktury przedszkolnej w ramach konkursów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Proponowane kryterium dotyczyć będzie wprowadzenia dodatkowej punktacji dla jednostek, w których odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wynosi:

- powyżej 77,6% - 0 punktów
- od 77,5% - do 60% - 3 punkty
- od 50% - 59,9% - 6 punktów
- poniżej 50% - 10 punktów

Ponadto dodatkowymi preferencjami należy objąć gminy wiejskie.

Jednym z elementów analizy poziomu wychowania przedszkolnego w województwie kujawsko-pomorskim jest liczba miejsc wychowania przedszkolnego oraz dzieci korzystających z edukacji przedszkolnej. Wzrasta systematycznie na terenie województwa zarówno liczba przedszkoli (publicznych i niepublicznych), jak i miejsc w tych jednostkach. Jednak w ciągu ostatniego roku objętego badaniem (2015), w stosunku do roku poprzedniego, liczba dzieci przebywających w tych jednostkach spadła o 5,7% (prawie 2,5 tys. dzieci). W większości jednostek liczba miejsc jest większa niż liczba dzieci, które w ciągu roku przebywają w przedszkolach (co sugeruje zaspokojenie popytu na tego rodzaju usługi) oraz takie (mniejszość) w których występuje deficyt miejsc. Średnio na 100 miejsc w przedszkolach na terenie województwa kujawsko-pomorskiego przypadało 85,9 dzieci w wieku przedszkolnym (w 2014 r. przypadało 92,1 dzieci) – spadek o ponad 6 dzieci na 100 miejsc, przy spadku dla kraju w analogicznym okresie o nieco ponad 4 osoby na 100 miejsc.

W perspektywie kolejnych lat, na skutek zmniejszenia się populacji w tej grupie wiekowej (zgodnie z prognozami GUS) oraz zwiększania się i poprawy jakości bazy infrastrukturalnej następować powinno stopniowe nasycenie popytu na tego rodzaju usługi. Utrzymać się będzie różnica w odsetku dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym pomiędzy miastem a wsią. Na terenach wiejskich, ze względu chociażby na utrudnienia wynikające z zapewnienia odpowiedniego zaplecza transportowego (transportu publicznego), zmiany te będą następowały wolniej i zwiększenie odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym związane będzie z ogólną poprawą sytuacji społeczno-gospodarczej (głównie dotyczącej rynku pracy) w województwie kujawsko-pomorskim.

Naczelnik Wydziału
Analizy i Ewaluacji

Jolanta Rudnicka

(1)

Dyrektor Departamentu
Rozwoju Regionalnego

Rafał Puzruch

(2)